

Inițiative ONG de monitorizare a
Fondurilor Structurale

A.

Fundația TERRA Mileniul III desfășoară în perioada mai – decembrie 2008 proiectul „Monitorizarea utilizării durabile a Fondurilor Structurale și a Fondului de Coeziune în România” finanțat printr-un grant al Fundației pentru Parteneriat, Miercurea Ciuc și Trust for Civil Society in Central and Eastern Europe – CEE Trust. Proiectul are ca obiective creșterea responsabilității decizionale privind absorbția fondurilor structurale și dezvoltarea capacității ONG-urilor de mediu de a se implica în activități de monitorizare.

Continuăm și prin acest proiect, eforturile de a încuraja o participare mai amplă a ONG-urilor de mediu în procesul de decizie privind alocarea, monitorizarea și implementarea în România a fondurilor structurale; de asemenea, ne dorim să stimulăm o colaborare armonioasă între reprezentanții ONG-urilor (de mediu sau din alte sectoare de activitate) pentru a se construi o viziune convergentă și acțiuni coordonate referitor la implementarea proiectelor de investiții din fonduri structurale, care urmăresc atingerea dezvoltării durabile.

Proiectul a vizat pentru început, realizarea unei analize a gradului de implicare a ONG-urilor în monitorizarea fondurilor structurale, prin identificarea în componența Comitetelor de Monitorizare [CM] a reprezentanților ONG și derularea a 7 interviuri cu reprezentanți ONG privind aspecte semnificative din modul de desemnare și participare până la acest moment în asemenea structuri.

În completarea acestei analize, am efectuat o investigație la nivel regional, în cadrul diferitor Organisme Intermediare, modul de reprezentare a membrilor ONG în structuri similare, precum sunt Comitetele Regionale de Evaluare Strategică și Corelare – CRESC. Rezultatele vor fi prezentate într-un *Raport asupra capacității de implicare a ONG-urilor* în procesul de monitorizare a fondurilor structurale.

Un alt rezultat urmărit va fi dezvoltarea unei strategii naționale de colaborare între ONG-uri, care au membri desemnați în structuri de monitorizare la nivel național și regional, pentru a crește capacitatea de lucru și de comunicare, respectiv avertizare pe probleme întâmpinate în utilizarea fondurilor structurale, prin proiecte de investiții majore cu impact asupra mediului. În acest sens, o întâlnire de lucru cu membrii ONG în comitete a avut loc în septembrie 2008, pentru corelarea pe viitor a activităților ONG de monitorizare precum și pentru stabilirea unor principii de lucru în rețea, prin asigurarea unui flux informațional între toți cei interesați și implicați în procesul de monitorizare.

Vă prezentăm mai jos, câteva concluzii din analiza capacității ONG:

1. la nivel național, există cel puțin un membru ONG în fiecare CM al celor 7 programe operaționale sectoriale [corespunzătoare Obiectivului Convergență]

2. desemnarea reprezentanților ONG în CM a avut loc: a. ca urmare a recunoașterii de către Autoritatea de Management [AM] a interesului exprimat/manifestat de organizații în perioada de pregătire a documentelor strategice [POS DRU, POS DCA, POS Transport, POR], b: în urma unei proceduri de propuneri și selecție în interiorul comunității ONG [POS Mediu și POS CCE]

3. gradul de participare al reprezentanților ONG la ședințele CM este crescut; au fost menționate câteva aspecte specifice referitoare la modul de organizare pentru fiecare CM:

- CM POS Mediu a organizat anterior aprobării oficiale a POS Mediu, două sesiuni informative, cu invitarea membrilor ONG;
- CM POS CCE a organizat un eveniment de instruire pentru membrii CM, adițional ședințelor oficiale;
- CM POS DRU organizează reuniuni oficiale de două zile, cu un eveniment de informare înaintea ședinței oficiale;
- CM POR a suferit o reorganizare a componenței, după prima ședință oficială, iar participarea membrilor ONG se face cu titlu de observator;
- CM POS DCA a desfășurat o sesiune informativă anterior aprobării oficiale a POS DCA, cu invitarea unui reprezentant ONG, care a avut intervenții în procesul de programare și consultare a POS DCA

4. reuniunile oficiale ale CM sunt bine planificate, cu transmiterea în avans a agendei de lucru și a materialelor informative; comunicarea cu secretariatul CM a fost semnalată ca fiind în general bună; ulterior ședințelor de CM sunt transmise minute/procese verbale, însoțite de materiale/decizii în forma finală, adoptate în ședință.

5. gradul de intervenție a reprezentanților ONG în ședințele de CM este relativ limitată:

- ONG intervin în discuție de cele mai multe ori pentru clarificarea unor subiecte supuse dezbaterii; s-a observat rigurozitatea AM de a se urmări îndeaproape temele aflate pe agenda de lucru;
- s-a menționat că în discuțiile din CM, reprezentantul Comisiei Europene are o influență puternică, cu monopolizarea discuțiilor în unele cazuri [POS CCE, POS Transport];
- în unele CM, există un sprijin pentru intervențiile membrilor ONG [POS DRU], în alte cazuri, a fost remarcat caracterul autoritar/ expeditiv cu care

au fost întâmpinate înscrierile la cuvânt ale membrilor ONG [POS CCE, POS Transport];

- s-a semnalat în cazul POS CCE, existența unei divergențe de opinii privind semnarea unei declarații de confidențialitate, care ar putea genera confuzie în ceea ce privește transparența procesului decizional.

6. considerațiile privind mediul, protecția mediului și criteriile de durabilitate sunt limitate, dat fiind diversitatea programelor, complexitatea axelor prioritare, ele fiind ridicate - cu excepția POS Mediu - în numai câteva cazuri: în CM POS CCE s-a observat o rezervă la ideea de a include criteriul de durabilitate în evaluarea competitivității proiectelor de investiții, precizându-se că respectarea normelor existente de mediu este deja o obligație asumată de către beneficiari; în cazul CM POS DRU a fost binevenită și inclusă propunerea de a se include în pachetul de instruire teme privind mediul și dezvoltarea durabilă; în cazul CM al PNDR, s-a precizat că referirile la impactul asupra mediului se regăsesc în măsurile de agro-mediul, celelalte măsuri având un efect indirect, existând preocupări pentru dezvoltarea unui cadru integrat pentru aplicarea măsurilor în mediul rural și conservarea naturii.

7. referitor la capacitatea ONG de a desfășura activități de monitorizare în mod coordonat s-au semnalat mai multe necesități:

- de a exista o corelare între activități similare desfășurate de ONG-uri, de a se completa diferitele aspecte urmărite în paralel de ONG-urile inițiatoare;
- de a asigura un flux informațional între organizațiile implicate în procesul de monitorizare;
- de a se eficientiza activitatea de monitorizare, prin implicarea unui mai mare număr de organizații, mai ales de la nivel regional, unde este vital a se construi suport și a se menține motivația pentru implicarea mai multor organizații în activități de tip monitorizare (în prezent există 2 reprezentanți ai ONG-urilor de mediu în CRESC Centru și CRESC Sud-Vest Oltenia);
- a se construi o poziție comună (voce) a ONG-urilor în adresarea către autoritățile de la nivel național, și regional.

B.

Coaliția ONG-uri pentru Fonduri Structurale vizează obținerea unui sprijin financiar pentru reluarea unei evaluări a progresului realizat pe fiecare Program Operațional Sectorial, la un an de la aprobarea oficială a documentelor strategice.

Cu ocazia unei întâlniri informale din iulie 2008, au fost propuse diferite direcții de acțiune:

- Gradul de accesibilitate asigurat pentru ONG-uri prin procedurile de finanțare (problema co-finanțării și pre-finanțării, în ce măsură sunt ONG-urile considerate aplicanți eligibili)
- Campaniile/activitățile de informare (gradul de accesibilitate al materialelor informative și al paginilor web, eficiența și eficacitatea întâlnirilor de mediatizare a fondurilor structurale)
- Coerența documentelor (POS, DCI, ghidul aplicantului, formularele de finanțare)
- Reprezentarea ONG-urilor în CM și CRESC (identificarea reprezentanților ONG, gradul de transparență a membrilor ONG)
- Eficiența evaluării propunerilor de proiecte (identificarea criteriilor folosite, claritatea, obiectivitatea acestora; utilizarea experienței Phare; transparența procesului; justificarea răspunsului de respingere)

C.

Transparency International a inclus o componentă de monitorizare la nivel regional, prin derularea unui proiect similar ca temă: *“Crearea unei rețele naționale de ONG-uri cu scopul monitorizării integrității utilizării fondurilor structurale în România”*, în perioada decembrie 2007 – septembrie 2008.

Activitățile proiectului au fost structurate pentru atingerea a două obiective:

- Crearea unei rețele naționale de ONG-uri cu capacitate de a monitoriza contractarea și cheltuirea fondurilor post-aderare
- Stabilirea unui mecanism, alternativ celui public, de monitorizare continuă a modului de utilizare a fondurilor europene.

Prin acest proiect, s-a aplicat o metodologie de monitorizare pilot la nivel regional, prin implicarea a 16 ONG-uri (coordonatori locali) în investigarea accesului la informații privind fondurile structurale la nivelul celor 41 Consilii Județene, 8 Agenții pentru Dezvoltare Regională, presa regională, a căror rezultate au fost completate cu observațiile reieșite în urma consultării paginilor de internet a autorităților publice responsabile.

Rezultatele monitorizării vor constitui suportul pentru elaborarea unui raport de monitorizare a gestiunii fondurilor structurale în România.

D.

Organizarea de evenimente de dezbatere între ONG-uri și reprezentanți ai autorităților publice pentru sprijinirea implicării ONG-urilor în procesul de decizie și pentru dezvoltarea parteneriatului ONG – instituții publice: conferința organizată de Fundația pentru Dezvoltarea Societății Civile în 7 octombrie a.c. *“Viitorul organizațiilor neguvernamentale din România”*.

Reprezentanți ONG în Comitete de Monitorizare ale Programelor Operaționale Sectoriale

Programul Operațional Regional			
<p>Fundația TERRA Mileniul III Lavinia Andrei, <i>membre invitată</i> București, sector 2, România Str. Armand Calinescu nr. 7, et. 5, ap. 20 Tel: 021 314 1227 Fax: 021 300 3700 Email : lavinia@terraiii.ngo.ro Web : www.terraiii.ngo.ro</p>	<p>Asociația Națională a Birourilor de Consiliere pentru Cetățeni, membru titular Splaiul Unirii, nr. 8, bl. 4, sc. 1, et. 2, ap. 6, sector 4, 040032 București, România tel: 021 313 40 06 ; 031 401 67 70 fax: (004) 021 313 40 07 e-mail: anbcc@robcc.ro http://www.robcc.ro</p>	<p>În CM al POR mai figurează: <i>Asociația Municipiilor din România</i> [AMR]; <i>Asociația Orașelor din România</i> [AOR]; <i>Asociația Comunelor din România</i> [AcoR]; <i>Uniunea Națională a Consiliilor Județene din România</i> [UNCJR] http://www.mie.ro/documente/POR/consultare_comitet/cmpor_componenta_1206.pdf</p>	
Programul Operațional Sectorial Mediu			
<p>Fundația TERRA Mileniul III Claudia Jianu, <i>membre titular</i> București, sector 2, România Str. Armand Calinescu nr. 7, et. 5, ap. 20 Tel: 021 314 1227 Fax: 021 300 3700 Email : claudia.jianu@terraiii.ngo.ro Web : www.terraiii.ngo.ro</p>	<p>Fundația pentru Parteneriat László Potozky, <i>membre titular</i> Miercurea Ciuc, str. Arsenalului nr. 13 tel./fax: 0266.310.678 Email: laszlop@repf.ro Web: www.repf.ro</p>	<p>http://www.mmediu.ro/proiecte_europene/01_integrare_europeana/02_POS_mediu/07_Comitet_Monitorizare/Componenta_nominala_Comitet.doc</p>	
Programul Operațional Sectorial Transport			
<p>Asociația WWF Programul Dunăre Carpați România Orieta Hulea, <i>membre titular</i> București, str. Mircea Vulcănescu, nr. 109, sector 1, cod 010818 Tel.: +40 21 317 49 96 Fax: +40 21 317 49 97; email: ohulea@wwfdcp.ro Web: www.panda.org/ro</p>	<p>Fundația TERRA Mileniul III Lavinia Andrei, <i>membre observator</i> București, sector 2, România Str. Armand Calinescu nr. 7, et. 5, ap. 20 Tel: 021 314 1227 Fax: 021 300 3700 Email : lavinia@terraiii.ngo.ro Web : www.terraiii.ngo.ro</p>	<p>În CM al POS Transport mai figurează: <i>AMR, UNCJR, Consiliul Economic și Social, Asociația Profesională de Drumuri și Poduri din România, Asociația Inginerilor Feroviari din România</i> http://www.mt.ro/dgrfe/comitet_monitorizare/rof%20cm%20pos-t,%20cu%20modificarile%20CM%20POST.pdf</p>	
Programul Operațional Sectorial Creșterea Competitivității Economice			
<p>Asociația ALMA-RO Elisabeta Teodorescu, <i>membre titular</i> București, sector 2, România Str. Armand Calinescu nr. 7, et. 5, ap. 20 Tel: 021 314 3960 Fax: 021 300 3740 Email: eliza@alma-ro.ngo.ro Web: www.alma-ro.ngo.ro</p>	<p>Fundația pentru Dezvoltarea Societății Civile / Coaliția ONG-uri pentru Fonduri Structurale Simona Constantinescu, <i>membre supleant</i> București, sector 3, Splaiul Independenței nr. 2k, et. 4 Tel: +4021 310 0177 Fax: +4021 310 0180 email: simona.constantinescu@fdsc.ro Web: www.fdsc.ro</p>	<p>Societatea Academică din România, membru titular Str. Mihai Eminescu 61 București, sector 2, cod poștal 020071 tel: +40 21 2111424 fax: +40 21 2111477 email: office@sar.org.ro Web: www.sar.org.ro</p>	<p>În CM al POS CCE mai figurează Federația Autorităților Locale din România. Nu sunt referințe web despre componența CM.</p>
Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane			
<p>Fundația pentru Dezvoltarea Societății Civile Simona Constantinescu, <i>membre titular</i> București, sector 3 Splaiul Independenței nr. 2k, et. 4 Tel: +4021 310 0177 Fax: +4021 310 0180 email: simona.constantinescu@fdsc.ro Web: www.fdsc.ro</p>	<p>Centrul Parteneriat pentru Egalitate Irina Sorescu, <i>membre titular</i> Bd. Națiunile Unite nr.4, bl. 106, sc.A, ap. 11, sector 5, București, România Telefon: 021 335 4175; 021 335 4180 Fax: 021 335 4176 E-mail: info@cpe.ro Web: http://www.cpe.ro/romana/</p>	<p>Centrul Romilor pentru Intervenție Socială și Studii - Romani Criss, membru titular Strada Buzesti, nr.19, sector 1, Bucuresti, cod 011011 Telefon: +40 21 310 70 70 Fax : +40 21 310 70 60 Email: office@romanicriss.org Web: www.romanicriss.org</p>	<p>http://www.fseromania.ro/images/downdocs/componenta_institutionala.pdf</p>

<p>Asociația ALMA-RO Adrian Bădilă, membru titular București, sector 2, România Str. Armand Calinescu nr. 7, et. 5, ap. 20 Tel: 021 314 3960 Fax: 021 300 3740 Email: adrian@alma-ro.ngo.ro Web: www.alma-ro.ngo.ro</p>			
<p>Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Capacității Administrative</p>			
<p>Centrul de Resurse pentru participare publică Oana Preda, membru titular București, sector 1, str. Ing Zablovski nr. 1, bl. 13B, sc. A, et. 1, ap. 5 Tel.: +4031 1050 755 Fax: +4031 1050 756 email: oana@ce-re.ro Web: www.ce-re.ro/home</p>	<p>Fundația pentru Parteneriat László Potozky, membru titular Miercurea Ciuc, str. Arsenalului nr. 13 tel./fax: 0266.310.678 Email: laszlop@repf.ro Web: www.repf.ro</p>	<p>Nu sunt referințe web despre componența CM.</p>	
<p>Programul Național pentru Dezvoltare Rurală</p>			
<p>Asociația WWF Programul Dunăre Carpați România Raluca Barbu, membru titular București, str. Mircea Vulcănescu, nr. 109, sector 1, cod 010818 Tel.: +40 21 317 49 96 Fax: +40 21 317 49 97; email: rbarbu@wwfdcp.ro Web: www.panda.org/ro</p>	<p>Asociația Salvați Dunărea și Delta Mihai Proca, membru titular Str. Suvenir, nr. 8, Sector 2, București Tel.: +40 211 89 12 Fax: +40 211 89 13 E-mail: office@salvatidelta.ro Web: www.salvatidelta.ro/</p>	<p>Fundația ADEPT Transilvania Cristian Gherghiceanu, membru titular Str. Viitorului, bl. 8, et. 4, ap. 19 Sacele, Brasov, Romania E-mail: cristi@fundatia-adept.org Tel: +40 748 200088 Fax: +40 21 7464404 Web: http://www.fundatia-adept.org/</p>	<p>Societatea Ornitologică Română Dan Hulea, membru titular 011464 Bucuresti, Sector 1, Bd. Mărăști 61, cam 323+324, Tel./Fax: (+4)-021-318 4701 Email: dan.hulea@sor.ro Web: www.sor.ro</p>
<p>Rural Net/ Fundația CIVITAS pentru Societatea Civilă Bd. 21 Decembrie 1989, Nr. 108, Ap. 22 400124, Cluj-Napoca Tel.: 0264 590 554 Tel./Fax: 0264 590 555 Email: office@civitas.ro Web: www.civitas.ro</p>	<p>Centrul Regional pentru Dezvoltare Rurală Durabilă – CEDER Str. Remus Opreanu nr. 8, bl. A1, sc. A, ap. 22, Constanta Tel/fax: 0241 522 012 Email: ceder@canals.ro</p>	<p>În CM al PNDR mai figurează: <i>Asociația Națională Femeilor din Mediul Rural România, Asociația Națională de Turism Rural, Ecologic și Cultural, Asociația Proprietarilor de Păduri din România, Asociația Comunelor din România, Asociația Română a Băncilor, Organizația Națională Interprofesională Vitivinicolă, Asociația Română a Cărnii, Liga Asociațiilor Producătorilor Agricoli din România</i></p> <p>http://www.mapam.ro/pages/dezvoltare_rurala/ordin_14_0_2008_constituire_cm.pdf</p>	
<p>Programul Operațional pentru Pescuit</p>			
<p>Asociația Salvați Dunărea și Delta Mihai Proca, membru titular Str. Suvenir, nr. 8, Sector 2, București Tel.: +40 211 89 12 Fax: +40 211 89 13 E-mail: office@salvatidelta.ro Web: www.salvatidelta.ro/</p>		<p>Nu sunt referințe web despre componența CM.</p>	